

Samenvatting

rapport

Loon naar werken – Ontslagregelingen provincie Noord-Brabant

Op verzoek van Provinciale Staten van Noord-Brabant heeft de Zuidelijke Rekenkamer tussen oktober en december 2007 een onderzoek ingesteld naar ontslagregelingen binnen de provinciale organisatie. Het onderzoek had betrekking op 885 personeelsdossiers van medewerkers die de dienst verlaten hebben in de periode 1 januari 1997 - 1 juli 2007.

91 van deze dossiers (iets meer dan 10 %) bleken een regeling te bevatten. De rekenkamer spreekt van een regeling, indien onverplicht meer is betaald dan waar een medewerker strikt aanspraak op kon maken. Onder betaling wordt het totaal aan gekapitaliseerde rechten en betalingen verstaan.

De rekenkamer heeft de regelingen in deze 91 dossiers beoordeeld en gerubriceerd in drie categorieën. De rekenkamer beoordeelde 51 van de 91 dossiers met een regeling als *acceptabel*. Acceptabel zijn die regelingen die een voor de rekenkamer aanvaardbare uitkomst bevatten van de belangenafweging als bedoeld in artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.¹

In haar onderzoek heeft de rekenkamer betalingen die voortkomen uit goed werkgeverschap (sociaal geïndiceerd maatwerk) als acceptabel beoordeeld.

De rekenkamer plaatst een *opmerking* bij 8 dossiers. Het betreft dossiers waarbij een betaling heeft plaatsgevonden op basis van een ambtenaarrechtelijk niet (geheel) juist toegepaste regelgeving, maar naar het oordeel van de rekenkamer overigens wel een aanvaardbare uitkomst behelst van de belangenafweging als bedoeld in artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

De rekenkamer spreekt het oordeel *bedenking* uit bij in totaal 32 dossiers, hetgeen overeenkomt met ruim 35% van de dossiers met een regeling, ofwel 3,6% van alle onderzochte ontslagen. In de categorie bedenking vallen die dossiers waarbij de betaling naar het oordeel van de rekenkamer disproportioneel is. Hiervan is naar de mening van de rekenkamer sprake indien na een zorgvuldige weging de getroffen regeling niet in een redelijke verhouding blijkt te staan tot de feiten zoals in het dossier aangetroffen. Een aantal van deze dossiers bevat bovendien een betaling die is geschied op basis van een ambtenaarrechtelijk niet (geheel) juist toegepaste regelgeving.

Op verzoek van Provinciale Staten heeft de rekenkamer ook een relatie gelegd met de salarisschalen van de betrokken medewerkers. De rekenkamer hanteerde daartoe drie groepen van salarisschalen. 10 dossiers met het oordeel bedenking hebben betrekking op medewerkers in de hogere salarisschalen (16,4% van alle ontslagen in die groep); 12 dossiers op de middengroepen (2,3% van alle ontslagen in die groep) en 10 dossiers op de lagere salarisschalen (3,3% van alle ontslagen in die groep).

¹ Artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht:

- 1 *Het bestuursorgaan weegt de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit.*
- 2 *De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.*

De rekenkamer stelde vast dat de mandaatregeling binnen de provincie geen enkele bepaling bevat hoe om te gaan met ontslagregelingen. De rekenkamer kenschetste de huidige praktijk rondom ontslagregelingen als een situatie van ‘informeel mandaat’.

Doordat de financiële afwikkeling van ontslagregelingen niet goed zichtbaar verwerkt wordt in de provinciale jaarrekening, beschikken Provinciale Staten in redelijkheid nauwelijks over de middelen om hierop te controleren.

De rekenkamer constateerde dat er sinds 2003 sprake is van een duidelijker beleid met betrekking tot ontslag en meer structuur in het daarmee samenhangend personeelsbeleid. Toch moeten er volgens de rekenkamer nog belangrijke stappen gezet worden: meer daadkracht, heldere beleidslijnen, uitgewerkte mandaatregelingen, een steviger positie voor P&O en een transparante verantwoording op hoofdlijnen. Wat dat laatste punt betreft, beschikken Provinciale Staten naar de mening van de rekenkamer over de beleidsruimte om normen voor de apparaatskosten vast te stellen.

Naar aanleiding van haar onderzoek formuleerde de rekenkamer onder meer de volgende aanbevelingen aan het adres van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

Gedeputeerde Staten:

- 1 Formuleer aanvullend beleid over de afwikkeling van ontslagen, met inbegrip van de manier waarop met ontslagregelingen wordt omgegaan.
- 2 Breid de huidige mandaatregeling uit met aanwijzingen over de procesgang rond ontslagregelingen.
- 3 Geef P&O een gezaghebbende positie ten opzichte van de afzonderlijke directeuren en directieraad en zorg ervoor dat eventuele ontslagregelingen steeds de goedkeuring behoeven van P&O.
- 4 Laat ontslagregelingen waarvan het financieel belang uitstijgt boven één bruto jaarsalaris van de medewerker op wie de regeling van toepassing is, altijd toetsen door een onafhankelijke externe deskundige.
- 5 Maak directeuren budgettair verantwoordelijk voor kosten van ontslagregelingen.
- 6 Informeer de portefeuillehouder omtrent alle ontslagregelingen.
- 7 Evalueer op nader met Provinciale Staten overeen te komen tijdstippen het provinciaal personeelsbeleid en besteed daarbij aandacht aan die onderwerpen die door Provinciale Staten als relevant worden benoemd.

Provinciale Staten:

- 8 Overweeg om in de opdrachtverlening aan de externe accountant speciale aandacht te vragen voor de controle op het treffen en uitvoeren van ontslagregelingen.
- 9 Geef aan op welke manier Provinciale Staten geïnformeerd willen worden over ontslagregelingen en het financieel belang dat zij vertegenwoordigen.